Mig sendt fra det Kongel. Island-
ske Litteratur-Selskab med Postskibet
som ankom hertil d. 7 Julii 1789. Be-
fested d. samme Dag. Lindahl.

Nyiar
Sambyktir,
sem þat
Islenzka
Lærdóms-lista Félag
hefir
á almennilegri Samkomu
þann 4da Apr. 1787.
med fleztra atqvædum giørdar, til umbreytíngar
edr aukníngar Laga sinna.

Nye
VEDTÆGTER,
som det
ISLANDSKE
LITERATUR SELSKAB
i
EN GENERAL FORSAMLING
den 4de Apr. 1787
haver ved fleste Stemmer antaget, til Forandring eller Forögelse i dets Love.

Prentadar í Kaupmannahøfn 1787,
hiá Jóhanni Rúdólphi Thiele.

§. 1.

Þeir mannkostir, sem sá skal hafa til at bera eptir Félags-Skráarinnar 5 Kap. 1 Art., er veliaz kann til Forseta, heimta þat, at hinn 2 A. í greindum kap. verdi framvegis aflagdr, med því móti, at sérhverr Félags-limr, hvört helldr hann er í rød hinna orduligu lima edr annarra, kunni kosinn verda til Forseta, sé hann at eins þeim kostum búinn, sem Skráarinnar 5 Kap. 1 Art. tilskilr.

§. 2.

Søkum nockurra nýrra umskipana, sem leidt hefir af tímanligri burtfør hins fyrra Forseta, hefir Félagit sied þat naudsynligt, at giora þeßar umbreytingar í 9da Kap. Skráarinnar, at því leiti, sem vidvíkr umdæmingu tilsendra Rita:

1) Í stad þeß, at dæma þau medtekinu Rit á samkomum Félagsins, eptir hins 3 Art. bodi, skal þat árliga med sameiginligum atqvædum setia 3 Kommisßiónir, og í hvørri 3 menn, er Félagit álítr at lærdómi og kunnáttu þartil hæfa, og héradauk eigi einúngis skili helldr og skrifa kunni á íslenzka túngu. Hin fyrsta af þeßum Kommisßiónum skal dæma um þau Rit, er eiginliga vidkoma Heims-spekinni, hvarí og er innifalin náttúru-speki og mælinga frædi; hin ønnur þau er búskiórnar-efnum vidvíkia, og sú þridia, þær hist-

óriskr

§. I.

De Egenſkaber, ſom i Fölge Lovenes 5 Cap. 1 Art. udfordres hos den Mand, der kan vælges til at være *Forſtander*, giöre det nödvendigt, at ſamme Capitels 2den §. fremdeles tilſideſættes, ſaaledes at enhver af Selſkabets Medlemmer, enten han er af de ordentliges eller andre Medlemmers Claſſe, kan vælges til Forſtander, naar han har de i Lovenes 5te Cap. 1 §. beſtemte Egenſkaber.

§. II.

Formedelſt endeel nye Indretninger, ſom ere foranledigede ved Selſkabets forrige Forſtanders dödelige Afgang, har Selſkabet fundet fornödent at giöre fölgende Forandringer i Lovenes 9de Cap. ſaavidt angaaer de indſendte Skrivters Bedömmelſe:

1) Iſtæden for den ved den 3 §. beſtemte Maade at bedömme de indſendte Afhandlinger i Selſkabets Forſamlinger, ſkal af Selſkabet aarlig ved Votering nedſættes 3 viſſe Commisſioner, beſtaaende hver af 3 Mænd, ſom Selſkabet ſkiönner at beſidde de dertil fornödne Indſigter og Kundſkab, og ſom maatte ei allene kunne forſtaae men og ſkrive det Islandſke Sprog, den förſte til at bedömme de egentlig philoſophiſke Afhandlinger, hvorunder indbefattes Natur-Videnſkaberne og Mathematiken, den anden de

óriſku og fornfróðligu Ritgiørdir, hvar með einnegínn teliaz þau ſtyckieda Ritraunir, er tilkomakunna í Lióðmælum edr ødrum sniøllum víſindum. En ſkylldu nockrar Letrgiørdir, er ſendaz Félaginu, vera þeß efnis, at þær kunni eigi hægliga at heyra til þeßara þriggia nafngéfnu Lærdóms-greina, þá ſtendr þat í valldi Félagſins í ſlíkum vidburdum at ſetia og velia nockra yfirorduliga Kommisſíón til at dæma um þær.

2) Eins og øll bréf til Félagſins afhendaz Forſetanum, ſem einn má þeim uppliúka, og hin ſømu eptir þeirra innihalldi ſendaz eigu frá honum í læſtri bréftøſku, annathvørt til Féhirdis, áhræri þau í nockurn máta reikníngſkapar-efni, edr til Skrifarans, komi þau fiár-rádum og þar af leidandi bréfaſkriftum ecki vid, ſvo ſem tilſend Rit og þeßkonar; þannveg lætr og Skrifarinn ritin bera um í læſtri tøſku til vidkomandi Kommisſíóna; og þyki honum nockurt Rit ſvo áſigkomit, at um þat kunni bezt dæmt at verda af yfirorduligri Kommisſíón, þá ſkal hann géfa þat til vitundar á næzta Félags-fundi, til þeß at ſlík Kommißión kunni þá eptir kríngumſtædum at tilſkipaz, er dæma ſkuli Ritit.

3) Jafnſkiótt og eitt edr fleiri Rit eru komin til nockurrar Kommißiónar, eiga þau þegar ſliótliga at yfirfaraz af ſameiginligum Limum hennar, ſvo at þeir fái ſied, hvørſu framt þeim kunni, í tilliti til efniſins, móttaka veitaz, og at ſvo búnu leidréttiz ſtíll þeirra og orda-

til-

oeconomiſke, og den tredie de hiſtoriſke og antiqvariſke Afhandlinger, hvortil og henregnes hvad Stykker eller Forſög der maatte indkomme i Poëſien eller de ſkiönne Videnſkaber; men ſkulde nogle af de indkommende Afhandlinger være af det Indhold, at de ikke kunne beqvemmelig henregnes til nogen af forommeldte trende Claſſer, forbeholder Selſkabet ſig i ſaa Fald at nedſætte og vælge en extraordinair Commisſion til deres Bedömmelſe.

2) Ligeſom alle Breve til Selſkabet leveres til Forſtanderen, ſom allene maae aabne dem, og de efter deres Indhold ſendes fra ham i en lukket Portefeuille enten til Regnſkabsföreren, ſaavidt de i en eller anden Maade kunne angaae Caſſe-Sager, eller til Skriveren, ſaavidt de angaae andre, Caſſen og dens Correſpondence uvedkommende Sager, ſaaſom indſendte Afhandlinger og deslige; ſaa beſörger og Skriveren Afhandlingerne i en lukket Portefeuille igien omdelte til vedkommende Commisſioner, og finder Skriveren at nogen af Afhandlingerne er af den Natur, at ſammes Bedömmelſe bedſt kunne ſkee af en overordentlig Commisſion, anmelder han dette i Selſkabets næſte Samling, for da efter Omſtændighederne at kunne anordne en ſaadan Commisſion til ſamme Afhandlings Bedömmelſe.

3) Saaſnart en eller flere Afhandlinger ere indkomne til en Commisſion, bör de ſtrax af ſamtlige Commisſarier löſelig at giennemlæſes, for at erfare, hvorvidt de i Henſeende til Indholden kunne agtes antagelige, da de ſiden rettes i Henſeende til Stiilen, hvilket Sel-

tiltæki; hvat Félagit einkum vill hafa á hendur falit þeim Medlim í hvørri Kommißión, er stundar gømul frædi. En halldi Kommißiónin eitthvert rit eigi medtækiligt, edr hafi þar um ólíkar meiningar, þá skulu Kommißarii í stuttu máli uppskrifa þau hellztu atrid, er virdaz at strída ímóti þeirra vidtøku, og leggiaz þau þegar fram fyrir Félagit á næztu mánadar samkomu til frekari vidgiørdar og umdæmíngar.

4) Til at ávinna því betri Tíma, at fá þau samþycktu rit tímanliga prentud, eiga Kommißiónirnar án undandráttar at byria med Ritanna yfirlestr, og á hvørri samkomu giøra Félaginu grein á, hve mikit þar med framgengt verdi.

5) Med því umdæmíng ritanna verdr á þennann hátt skarpari, þá áminnaz Rithøfundarnir, at þeir grandgæfiliga halldi þær samþycktir, sem Félagit fyrir laungu giørt hefir og auglýst í þeß Rita Ita Bindini bls. xxxix No. I. ad svo miklu leiti, sem þar med er áqvedit, at Rithøfundarins nafn megi ecki til kynna géfa, helldr at Ritin skuli einúngis merkia med nockurri einkunn, er þar med fylgia skal ritud utan á frálausann, samanbrotinn og læstann sedil, hvar í innann Rithøfundrinn géfr nafn sitt til vitundar; eins megu menn fordaz þau ordatiltæki í Ritunum, er giøri þat uppskátt.

6) Meti Kommißarii eitthvørt rit at meztu gott og nýtanligt, en þó í støkum greinum gagnstædilegt almennt vidteknum ástædum, megu þeir samt ecki um-

breyta

ſkabet fornemmelig vil overlade til det antiqvariſke Medlem af hver Commisſion; men troer Commisſionen nogen Afhandling ikke antagelig, eller derom ere ulige Meninger, optegne Commiſſarierne korteлig de vigtigſte Poſter, ſom formenes at være derimod, hvilke ſtrax forelægges Selſkabet i næſte maanedlige Forſamling til nærmere Behandling og Bedömmelſe.

4) For desbedre at vinde Tiid til de antagne Afhandlingers betimelige Trykning, maae Commiſſionerne uden Ophold foretage de indkomne Afhandlingers Giennemlæsning, og i hver Samling giöre Selſkabet Rede for, hvorvidt dermed er avanceret.

5) Da Cenſuren ſaaledes bliver ſkærpet, ſaa erindres Forfatterne om, nöie at rette ſig efter de Vedtægter, ſom Selſkabet for længſt haver ſamtykket og bekiendtgiört i dets Skrivters 1ſte Bind pag. xxxix No. I, ſaavidt derved er beſtemt, at Forfatterens Navn ikke maae bekiendtgiöres, men at Afhandlingerne ſkal allene mærkes med en Deviſe, hvilken Deviſe ſkal derhos fölge ſkreven uden paa et Stykke ſammenlagt og forſeglet Papiir, hvorinden i Forfatteren giver ſit Navn tilkiende; ligeſaa maae man vogte ſig for ſaadanne Udtryk i Stykkerne ſelv, ſom kunde röbe Forfatteren.

6) Finde Commiſſarierne en Afhandling for det meſte god og brugbar, men dog i enkelte Poſter at ſtride imod almindelig antagne Sætninger, maae de dog

breyta neinu í meiníngunni, helldr með stuttum athugasemdum, er ásamt siálfu Ritinu prentadar verda, í lióst láta, hvat þeim sýniz ábótavant á slíkum stødum; en skylldu slíkar vafasamar greinir allt ofmargar fyrirverda, þá skráseti þeir umdæmíng sína þar yfir, sem þá ásamt Ritunum sendiz Høfundum þeirra til umbreytíngar og umbóta eptir 9da Kap. 5. Art. Skráarinnar; og þar Félagit á um at siá, þat slíkir dómar edr athugasemdir giøriz ætíd med slíku hóglæti, er Félaginu sé verdugt, svo á at leggia hvørtveggiu undir Félagsins dóm og samþycki, ádr enn þeßar athugasemdir megu prentaz, ellegar dómarnir sendaz Rithøfundinum, hvat Skrifarinn sérílagi má láta sér ant um vera, at óraskat halldiz.

7) Veri þat til, at einn af þeim vølldu Kommissaríis sé siálfr Rithøfundr, þá kann hann eingannveginn siálfr at dæma um Rit sitt; en í slíkum tilburdi, sem og þeim, ef hann, vegna siúkdóms edr annara løglegra forfalla, gétr eigi tekiz umdæmíng nockurrar Ritgiørdar á hendur, skal hann géfa hinum ødrum 2 Kommißaríis forfall sitt til vitundar, sem þá hafa lof at velia þann þridia Kommissaríum, þó med því móti, at val hans géfiz til kynna á næztu Félags samkomu. Félagit giørir sér þar at anki fullvißu um, at sérhvørr Kommißaríus, til at sneida hiá allskonar hlutsemis og øfundar skini, álíti þat løglegt forfall frá því at dæma um Rit nockurt, þegar hann fyrir géfit umbod, edr á annann hátt er vitandi ordinn fyrifram um Rithøfund-

ikke forandre noget i Meningen, men ved korte Anmerkninger til ſaadanne Stæder yttre hvad de have derimod at erindre, ſom ved Afhandlingens Trykning tilföies; men naar mange deslige tvivlſomme Poſter forekomme, forfatte de deres ſkrivtlige Cenſur derover, ſom da tillige med Afhandlingerne tilſtilles Forfatterne, for at omarbeides i Fölge Lovenes 9 Cap. 5 Art., og da Selſkabet bör paaſee, at ſaadanne Critiqver eller Anmerkninger altid forfattes med en Selſkabet værdig Beſkedenhed, ſaa maae de forelægges Selſkabet til Approbation, forinden Anmerkningerne kunne trykkes eller Cenſuren ſendes Forfatteren, hvilket iſær Skriveren bör lade ſig være angelegent at paaſee overholdet.

7) Skulde nogen af de udvalgte Commiſſarier ſelv være Forfatter, kan han ingenlunde ſelv bedömme ſin Afhandling, men i ſaa Fald, ſom og, om han formedelſt Sygdom eller andet lovligt Forfald ikke kan paatage ſig Cenſuren af en Afhandling, anmelder han ſit Forfald for de tvende andre Commiſſarier, ſom da ere bemyndigede til ſelv at vælge deres tredie Med-Commiſſarius, dog at dette Valg anmeldes i Selſkabets næſte Samling. Selſkabet giör ſig derhos forſikkret om, at enhver Commiſſarius, for at undgaae alt Skin af Partiſkhed og Avind, anſeer for lovligt Forfald til ikke at bedömme et Skrivt, naar han ved Commiſſion eller paa anden Maade forud er bleven vidende om Forfatterens

Navn

undarins Nafn, og hann, vegna frændsemis edr vinskapar merkia kynni med siálfum sér, at hann sé eigi til hlítar megnugr at reisa rønd vid medhalldi. En jafnskiótt sem slíkt Rit er dæmt af Kommißióninni, víkr hann aptr á sinn stad; en hinn, er þeir tveir Kommißaríi valit hafa í hans stad sem Medkommissarium, skilr þá aptr vid Kommißiónina.

§. 3.

Eptir því sem vidtekit er í 2 §. í tilliti til Ritanna umdæmingar, er ónaudsynlegt, at Félagit halldi svo opt Samkomur framvegis, sem hingat til. Þær orduligu Samkomur, sem Skráarinnar 8 Kap. 5 Art. bydr at hallda hvørn 14 dag, verda þeßvegna eigi halldnar utan einusinni í hvørium mánadi Kl. 5 eptir middegi á þann dag, sem Medlimunum med umferdar-bréfi verdr hvørt sinn fyrirfram tilkynt. Þó skal eingar Samkomur hallda í Júnii Júlii og Aug. mánudum, án þeß nýrra Líma val edr adrir yfirordulegir vidburdir giøri þar á nockra naudsyn, og skulu þær þá á sama hátt áqvedaz, og med umferdar-bréfi tilkynnaz Félagsins ordulimum eptir Skráarinnar 8 Kap. 6 Art.

§. 4

A Félagsins mánadar Samkomum skal Skrifari og Féhirdir framtelia Félaginu á Dønsku allt hvat sérhvørs þeirra embætti snertir, til þeß at fá þar uppá Félagsins úrskurd, sem þá innskrifaz í sérhvørs þeirra Prótokol.

§. 5.

Navn, og han for Slægtſkabs eller Venſkabs Skyld ſkulde föle hos ſig, at han ikke havde fornöden Styrke til at modſtaae Velvillighed; men naar en ſaadan Afhandling er af Commiſſionen bedömt, tiltræder han igien, og den af de tvende Commisſarier i hans Sted valgte Med-Commiſſarius fraviger Commiſſionen.

§. III.

Ved den i foranſtaaende 2 §. vedtagne Maade til de indſendte Afhandlingers Bedömmelſe, bliver fremdeles ufornödent, at Selſkabet ſamles ſaa ofte ſom tilforn. De ved Lovenes 8 Cap. 2. §. befalede ordentlige Möder hver 14de Dag, forandres derfor til maanedlige Möder, ſaaledes at de holdes i Begyndelſen af hver Maaned om Aftenen Kl. 5 paa den Dag, ſom Medlemmerne ved en Circulaire bliver hver Gang forud bekiendtgiort, dog at derfra undtages Junii, Julii og Auguſti Maaneder, i hvilke ingen Möder holdes, med mindre nye Lemmer til Votering anmeldes eller andre overordentlige Tilfælde ſkulde giöre det fornödent, da de i Overeensſtemmelſe med Lovenes 8 Cap. 6 §. berammes, og ved en ligeledes udſtædende Circulaire bekiendtgiöres for Selſkabets ordentlige Medlemmer.

§. IV.

I Selſkabets maanedlige Forſamlinger referere Skriveren og Regnſkabsföreren det ſom enhvers Embede vedkommer for Selſkabet i det Danſke Sprog, for derpaa at erholde Selſkabets Reſolution, ſom i deres ſærſkilte Protocoller bliver at nedſkrive.

§. V.

§. 5.

Med því fiølldi hinna æfinlegu Yfirordu-lima, er eigi einúngis vaxinn lángt um of á móti hinna Ordu- og Yfirorduligra tølu at reikna, helldr er og uggvænt, at Félagit missi eigi all-litit í tekium sínum fyri þá skulld, at þat leyft hefir Yfirordu-limum sínum at verda æfinligir Yfirordulimir, á þann hátt, at þeim hefir bætt verit, hvat þeir þángat til árliga borgat hafa, uppí þá 30 rd. sem eptir Skráarinnar 3 Kap. 3 Art. borgaz ega í senn, hvar vid Félagit missir þeim mun meira, sem þat kynni framvegis at at vænta sér af þeirra árligu tillagi; þá er fyrir þessa grein vidtekit, at slík atferd skuli eigi lengr vidgángaz, og at Félagit vili eigi audvelldliga unna fleirum adgaungu til radar hinna æfinlegu Yfirordu-lima, utan vid sérlig tækifæri, svo sem þegar ráda má af Tign, mannkostum og sérligu ástandi nockurs, er gioraz vill þvílíkr limr, at hann géti eigi á annann hátt notit hlutdeildar í Félaginu.

§. 6.

Sérhverr, sem æskir at verda Félags-limr, skal láta einhvern orduligann Félags-lim annathvort munnlega edr skriflega tilkynna þat Forseta þess, at minzta kosti viku fyrir lok hvers mánadar, til þess at áformat val hans á næztu Samkomu, kunni, eptir fyrirfarandi 3 Grein, nógu tímanliga auglióst at verda.

§. V.

De beſtandig overordentlige Medlemmers Tal er ikke allene opvoxet til en unaturlig Proportion mod de Ordentliges og Overordentliges Antal, men i Selſkabets Indtægter tabes befrygtelig ikke lidet, ved det at Selſkabet hidtil har bevilget, at overordentlige Medlemmer maatte træde over til hiin Claſſe, imod at hvad de hidtil have betalt aarlig, er bleven dem godtgiort i de efter Lovenes 3 Cap. 3 Art. paa engang betalende 30 Rdlr., hvorved Selſkabets Caſſe taber det mere, ſom Caſſen i Tiden kunne vente af deres aarlige Indſkudde. Det er derfor vedtaget, at dette ſidſte ikke meere maae finde Sted, og at Selſkabet ikke lettelig vil tilſtede flere Adgang til dets beſtandig overordentlige Medlemmers Claſſe, uden i ſærdeles Tilfælde, ſaaſom hvor der af et proponerende Medlems Værdighed, ſærdeles Egenſkaber eller Forfatning kan ſkiönnes, at han ikke paa anden Maade kan tage Deel i Selſkabet.

§. VI.

Enhver, ſom önſker at blive optagen i Selſkabet, maae enten ſkrivtlig eller mundtlig ved en af Selſkabets ordentlige Medlemmer anmelde det for dets Forſtander, i det mindſte en Uge förend enhver Maaneds Slutning, for at hans foreſtaaende Valg i næſte Möde kan i Overeensſtemmelſe med foranſtaaende 3 §. betimeligen blive kundgiort.

§. VII.

§. 7.

Eptir þeirri umbreyting edr aukníngu, sem nú skéð er bædi í Forseta, Féhirdis og Skrifara skylldum eptir Lagaskránni, hefir og álitiz naudsynlegt, at öll Félagsins opin bréf og önnur, peninga tilvísanir, umferdar-bréf, hvar med yfirordnligar Samkomur kunngiöraz, og í stuttu máli, öll þau skiöl, sem í Félagsins nafni, edr til þeß framfara útgéfin verda, skuli af Forseta vera undirskrifud, og þar fyri nedan af Féhirdi og Skrifara, med litlu striki fyrir ofan nöfn þeirra, eptir því sem hvörs þeirra embætti vidkémr.

§. 8.

Lokfins skulu og þær Samþycktir, er Félagit ádr hefir auglýstar í þeß Rita 1ta Bindini bls. xxxix og xl, og í 6ta Bind.. bls. xxiv. framvegis óbriáladar standa.

Þetta var svo samþyckt á þeß Íslenzka Lærdóms-lista Félags almennilegri Samkomu í Kaupmannahöfn, þann 4da Apr. 1787.

§. VII.

Den Forandring eller det Tillæg ſaavel til Forſtanderens, ſom Regnſkabsförerens og Skriverens Pligter efter Loven, er og anſeet fornödent, at alle Selſkabets Patenter, Breve, Penge-Anviisninger, Circulaire-Bekiendtgiörelſer til overordentlige Forſamlinger, kort, alle Expeditioner, ſom i Selſkabets Navn, eller til dets Tarv udfærdiges, ſkulle af dets Forſtander være underſkrevne, og derimod af Regnſkabsföreren ſamt Skriveren parapherede, ſaavidt de enhvers Embede vedkomme.

§. VIII.

Endelig ſkulle og de Vedtægter, ſom Selſkabet forhen haver kundgiort i dets Skrivters 1ſte Bind, S. XXXIX og XL. og i 6te Bind S. XXIV. fremdeles uforandrede ſtaae ved Magt.

Saaledes vedtaget i det ISLANDSKE LITERATUR-SELSKABS *General-Forſamling* i KIÖBENHAVN den 4de April 1787.